

Nem tehetünk egyetlen mozdulatot, hogy az ellenség tájékozva ne lett volna róla. Valóban már idegesek lettünk a kémek leglelketlenebb jeladásaitól való féltünkben.

Egyik délután erős menetelés után egy rutén falut értünk. Járóreink jelentették, hogy nem találtak egy lelket sem. Bevonultunk és elszállásoltuk magunkat.

Éjfél tájban javában aludtam, mikor gyöngén megérint a legényem.

— Hadnagy ur...

— Nő!

— Szól a kakas...

— Miféle kakas, te állat! — förmedek rá.

— Pszt, hadnagy ur, tessék csak hallgatni.

Neszelek. Valahonnan a magasból, mint ha a háztetőről jönne, hallok kukorikolást. Az első hangra tisztában voltam vele, hogy nem kakas szól, hanem ember igyekszik utamozni.

Magamra kaptam valami ruhát és a legényemmel a lehető legóvatosabban bujtunk ki a vaksötét udvarra. Ismét hallatszott a kukorikolás. Most már tisztán kivehetjük, hogy a tőlünk harminc lépésnyire levő templom tornyából jön.

Küldöm a legényem, hogy kémlelje ki a templomot. Lehuzza a bakancsát s elindul mezítláb, marokra szorítva szuronyát.

Kincs félórát töltöttem a várakozásban, míg a fiu visszatért és jelentette, hogy a templomban négy ember van elzárkózva.

Husz perc múlva a templomnak csak a helye volt meg. Négy dinamitpatron elpusztította a kakasaival együtt.

— **Közgyűlést előkészítő tanácsülés.** Ma délelőtt közgyűlést előkészítő tanácsülés volt a városháza bizottsági termében. A tanács két indítványt tárgyalt. Az egyik indítványt Gerle Imre dr. tette, hogy Alsótanyán évenként egy marhavásárt tartsanak. A tanács pártolólágg terjeszti az indítványt a közgyűlés elé. Egy másik indítvány arról szól, hogy a város többet jótékonykodjék. A tanács ezt azzal terjeszti a közgyűlés elé, hogy a jótékonykodási program elkészítése végett, adja vissza a közgyűlés az indítványt a tanácsnak. A színészek kérelmet nyújtottak be a városhoz, hogy a Pester Lloyd alapból 1500 koronával segélyezze a város öket. A tanács a határozat kimondását novemberre javasolja halasztani.

— **Az amerikai magyarok a Vörös Keresztnek.** Newyorkból jelentik: Az Amerikában élő magyarok elhatározták, hogy a magyar Vörös Kereszt és egy Newyorkban létesítendő magyar árvaház céljaira gyűjtést indítanak. Egy magyar mérnök erre a célra már fel is ajánlotta newyorki házáat. A jótékonycéllal minden magyar munkás hat hónapon át hetenként 10 centet fog fizetni. A magyarok a Labor-templomban gyűlést tartottak, ahol Hunfalvy Hugó magyar ügyvéd tartott előadást a világháború előzményeiről. A többi szónok a német szociálisták állásfoglalásáról és az amerikai magyarság szervezkedéséről beszélt. A németek Newyorkban a Vörös Kereszt és az általános német hadsegítő akció céljaira e hónap 7-ikéig már 263.405 márkát gyűjtöttek.

— **Mibe kerül Németországnak a háború?** Wolf Gyula híres német nemzetgazdász előadást tartott arról, hogy mennyibe kerül a német birodalomnak a háború. Megállapította az előadó, hogy a modern háború kiadásai naponként minden katona után hat márkára

rugnak. A most folyó háborúban azonban a leggazdaságosabb számítás szerint is minimum hét márka esik minden emberre. A háborúban résztvevő egész hadsereget számítva, száznegyven, talán százötven millió márka a kiadás naponta. Németország negyedévi háborús kiadása körülbelül három és fél milliárd márka, tehát a négy és fél milliárdos hadikölcsön körülbelül ujévig fődözi a kiadásokat.

— **Hadi sarc, amelyben nincs köszönet.** A Nova Reforma írja Sanokból: Amikor az oroszok megszállták a várost, Chitrow orosz generális 20.000 korona hadi sarcot rótt ki a városra és annak lefizetéséig öt tuszt tartott fogva. Még aznap 13.000 korona folyt be, de orosz utalványokban. Ezen a vitéz tábornok annyira felháborodott, hogy bombázással fenyegette meg a várost. Közben azonban megjelent a város fölött egy osztrák-magyar repülőgép, mely röpcédulákat dobott le azzal a biztatással: „Nemcskára jövünk!” Ez új bátorságot öntött a lakosságba. Az oroszok pedig hamarosan kivonták a városból csapatukat és csakhamar magyar huszárok vonultak be Sanokba, ahol kitörő lelkesedéssel fogadták őket. A lakosság közölte velük, hová rejtőztek az oroszok. Egy lengyel vadászfegyverrel kilenc oroszot ölt meg. Az oroszok erre egy közeli magaslatról bombázni akarták a várost. Mielőtt azonban e szándékukat keresztülvihették volna, nagyobb osztrák-magyar csapatok jelentek meg, amelyek az oroszokat kivetették állásaikból és Sanok meg volt mentve.

— **A vasutas szövetség jótékonyága.** Az országos vasutas szövetség szegedi kerülete újabb szép jelét adta áldozatkészségének. A szövetség központi árvaházában ápolt 100 sebesült katona ellátási és ápolási költségeihez ugyanis 150 koronával járult, mely

## CSATAKÉPEK.

### Egy tartalékos hadnagy levele a szerb harctér déli részéről.

Vlasnicát elhagytuk és szeptember 9-én átkeltünk a Drinán, egyben szerb területre jutottunk. Előző nap még azt hittük, hogy fél hadtestünk ott pusztul a Drinában, de simán ment az átkelés. A ponton-hidakat Zvornik alá vitték és a szerb atyafiak azon hisztemben, hogy ott jövünk, oda vonultak föl. Mi pedig H. Polomnál hasig érő vízben vígan átgázoltunk. 10-én egy zászlóalj szerb katonasággal ütköztünk meg a Lipnik hegyláncon, melyhez még a szerbek egy divíziót küldöttek megerősítésként.

11-én a szerbek már a Javornik-hegyláncre vonultak vissza, hol számuk két divízióra szaporodott. Itt is megvertük őket, másnap, 12-én, pedig a Jagodnja-hegyláncon kaptak ki. E helyen 1 ágyut vett el századunk tőlük és 165 löveget, amit a következő napon felhasználtunk ellenük. Innen egész Sanac—Krupanjáig üldöztük őket, hol nagyobb ellenséges erőre bukkanva, kénytelenek voltak megállni. A Krupány körüli harcban hasán megsebesült Gyorgye szerb herceg is, amit egy szerb fogoly mondott el.

15-ig már öt szerb divíziót vontunk el az északi harctérről és így az északi csapataink nyugodtan jöttek szintén át.

18., 19., 20-án csak a védelmi vonalon állottunk és parancsunk szerint be kellett várni, míg egy másik hadtest csatlakozik hozzánk. Hogy mennyire félték az atyafiak, bizonyítja az, hogy nem mertek megtámadni, pedig kétszeres erőben voltak.

21-én kaptuk meg a parancsot az előnyomulásra, amit rögtön megkezdettünk, de minden lépést áldozattal váltottunk meg. Jó magamnak keresztül lötték a sapkám, a Mindenható védett meg, mert ha négy ujjnyival lejjebb talál, én is a többi bajtársaim mellett fekszem.

22-én folyt tovább az előnyomulás, célunk a Jagodnjának legmagasabb pontját bevenni, alig látszott sikeres vállalkozásnak. E napon este 6 órakor jött a parancs, hogy rohammal kell bevenni a dombot, mely alig volt 25 méternél magasabb. Eljutottunk az ellenséghez 150 lépésnyire, sőt egyes csapatrészeink 50—80 lépésre voltak. Ugy, hogy csak a fegyver csöve volt kiinn és puffogtatnak. Éjjel ugy látszik, ők is fáradtak és csak egy-egy lövés dördült el, amit az őrszemek adtak le félelmükben, vagy megnyugtató-sukra, mire 4—5 perces pokoli tüzelés kezdődött.

23-án reggel már 5 órakor fölkeltek ágyuink és serényen lötték az ellenséges sáncokat, nekünk alig akadt dolgunk, mert nem tehetjük ki fejünket sem, mindjárt gépfegyverrel löttek ránk. Délután egymásután 3 rohamot intéztünk az ellenséges állások ellen, 4 órakor újabb erősítést kaptunk és negyedik rohamra mentünk. Az öröm és lelkesedés futotta át az egész csapatot, mert teljes rendtelenségben futott vissza a sok szerb. Csapatunk, mikor látta, hogy futnak a szerbek, mintha vadászon lettek volna, helyben maradtak és golyózáport zúdítottak az ellenségre. Tüzérségük azonban 200 lépésről 25 lövést adtak le ránk. Katonáink kitarítottak, amit az ellenség 6 ágyuval fizetett meg. Két ágyut a mi századunk vett el. Elszedtünk ez alkalommal 2 gépfegyvert, 1 teljesen felszerelt gépfegyverosztályt lovakkal, legalább 30.000 fegyvertöltényt, 400 darab kézibombát, rengeteg fegyvert és más felszerelést. Szép harc volt, borzalmakban gazdag, de láttuk, milyen egy csata, hol nagy csapatok küzdenek.

24-én halottak eltakarításán, sebesültek elszállításán és az elszedett hadi felszerelések összegyűjtésén fáradoztunk. Közben 9 nap után először elfogyasztottuk baka-kosztunkat, helyet nem válogatva, ott, ahol voltunk.

24-ike óta pihenjük fáradalmainkat egy és ugyanazon helyen. Ezt nem jószántunkból tesszük, de beállott az esős idő és ágyuinkat nem lehet előbbre hozni, az ellenség pedig ismét Krupányig húzódott vissza, így nem esik már lőtávolságban. Most már négy napja havazik és fagy. Ugy látjuk, rövid ősz után be fog állni a tél. Mi, tiszték földalatti oduknak lakunk, ahol a hideg ellen némileg védve vagyunk, de az eső cseppekben itt is beesik, ami észrevehető leveleimen, illetve a tenta-ceruzán. Mindenképpen meg volnánk, csak a tisztaság dolgában állunk nagyon gyöngén. Megegett, hogy 3 hétig nem mosdottunk és most is csak arra szorítokozunk, hogy 3—4 napon egyszer arcunkat, kezünket tisztítsuk meg és fésülködjünk. Ruhánkról jobb nem írni, az sár, piszok egész nyakig. Élelmzésünk dicséretére válik a hadvezetőségnek, mikor nem állunk harcban, mint most is, bőségesen el vagyunk látva mindennel. A legénység az ebéd, reggeli és vacsorán kívül kap szalonnát, szalámit vagy sajtot 2—3 naponként. Mi, tiszték kapunk naponként 25 cigarettát, vagy 5 szivart, 7 deciliteres üvegben leányka-bort, rumot, konyakot, csokoládét, teát, cukrot. Annyi ilyen dologgal látnak el, hogy alig tudjuk elfogyasztani. Különösen most, ahogy a zászlóaljban a 30 tiszt közül már csak 12-en vagyunk, azok részét is kikapijuk. Amint előbb is említém, az eső, sár és hideg ellen még mi csak hoztunk magunkkal meleg ruhát, a legénység talán rövidesen szintén megkapja.

Egy érdekes epizódot is idejegyzek:

Egy század után egy infanteriszta egy ökröt vezetett, amit az uton fogott el. A generális elé érve, az megállítja az infanteriszta-t és mérgesen rászól: miért van az ökör a század végén? Az infanteriszta gondolkozás nélkül rávágt: „Herr Generalmajor melde gehorsamist, der Ochse hat sich an die Compagnie angeschlossen!” A generális nevetett egyet és nem szólt semmit.